

kore niso potrebni, tako vzbuja i nam omenjeni veseli prevrat večjo radost nego slučajna nepotrebnost njegova. O drugih »Jezičnikovih« letnikih smo z zadovoljnostjo poudarjali, da so prosti tiskarskih pomot. Tega o zadnjem ne moremo trditi; kajti kazi ga več pogreškov, med kojimi nekateri zelo motijo; (prim. str. 91: »Der Aufmerksame v Gradci l. 1820 Nr. 45 in l. 1881« mesto 1821).

Konečno toplo priporočamo najnovejše to delo trudoljubivega g. strokovnjaka vsem prijateljem slovenske knjige; našli bodo v njem marsikaj zanimljivega in poučnega.

Fr. Wiethaler.

Wolfova slavnost v Idriji se je dne 14. t. m. zvršila po vspredu, natisnemem v zadnji številki našega lista. Vsi ljubljanski udeleženci so polni hvale, kako prijazno, kako gostoljubno jih je sprejela národna Idrija. Bil je lep národni praznik! — Spominska plošča ima nastopni napis:

»V Idriji je bil rojen 14. rožnika 1782

ANTON ALOJZIJ WOLF,

knezoškof ljubljanski.

Bil je preblag mecen kranjske dežele, ustanovitelj Alojzijevičča, svojemu narodu je podaril sveto pismo in slovarja in Idrije bil je največji dobrotnik.

Umrí v Ljubljani 7. svečana 1859. leta.

V hvaležni spomin postavili sorojaki 1886.«

»**Cuore**«. — V letošnjem »Ljubljanskem Zvonu« na 203. strani je gospod Stritar nekoliko kratkih, a lepih besed izpregovoril o zlati knjigi »Cuore«, gorko jo priporočujé mladeničem in odráscencim. Da ta knjiga De Amicisova resnično zasluđuje zarad svoje izvrstnosti občno priznanje, o tem pričajo obilne kritike imenitnih móž, objavljene ne samó v italijanskih, nego tudi v drugih inostranih listih. Vseh vkup je 72, ki soglasno priznavajo vrednost — »Srca«. —

Na mrzlem severu v St. Peterburgu, v vroči južni Ameriki v Buenos-Airesu, na Nemškem, Francoskem in Srbskem, — pa tudi v središči cesarstva našega — na Dunaji — poveščujejo zlato knjigo — »Cuore«.

Bodi nam dovoljeno samó na kratko omeniti nekatere izmed obilnih kritik. Tako piše n. pr. »Corriere della Sera« v Milanu: »Te knjige ni spisal učitelj po zvanji, niti ne šolski nadzornik, niti slaven pedagog, ampak — umetnik, zato živí in govori njegov svet, njegovo srce bije in poučuje brez vsake dijalektike in katedrske učenosti. Protagonist v tej knjigi živí jedno leto v šoli s petdesetimi, većinoma dobrimi, pa tudi slabimi součenci. Nad njimi je učitelj, blaga duša, okoli njega so učiteljice, učiteljski pomočniki, pravi mučeniški, velikani v potrpežljivosti in zatajevanji. — In odrasli ljudje ne nahajajo li ničesar v tej knjigi? Oni jo bodo čitali, da še jedenkrat preživé ona srečna leta prve mladosti, da se spominjajo zopet izgubljenih in pozabljenih prijateljev; tudi tiste vsakomesečne povesti utegnejo marsikoga zanimati Ta knjiga bode vendar povzdignila jeden, skoraj bi rekel zaničevan stan -- in pokazala njegovo vrednost, izpričala bode, koliko trpé in vendar toliko dobrega sejejo v mlada srca — učitelji.«

„*Fanfulla della Domenica*“ v Rimu piše: »De Amicis govori z otroki, kakor do zdaj še nihče ni govoril z njimi; vedno kaže vzglede, ki so resnični, polni ljubezni do bližnjega, navdušuje bralca za domovino, uči spoštovanje do roditeljev in starejših ljudij. . . Kdo neki ne vidi vsak dan teh živih, veselih, malih dečkov? Kdo jih ne srečuje vsako jutro po ulicah, kadar gredó v šolo in kakor nam jih kaže De Amicis? Nekatere zavite v prevelike suknje, druge zopet oblečene po najnovejši šegi; roke imajo ozeble in lica bleda . . . V tem stoletji se človeku že gnusi realizma in radi čitamo knjigo idejalno-sentimentalno.« — „*Il Pensiero*“ v Nizzi govori tako: »Skratka, vsa knjiga je lepo zbrana vrsta dobrih vzgledov, da jih posnemamo, — modrih naukov, da se po njih rav-

namo, — plemenitih žrtev, da jih doprinašamo — velikih in blagih krepostij, da jih izpolnujemo; vsa knjiga je povečevanje vsega dobrega, lepega, blagega. Ni boljše knjige, ki bi jo mogli dati mladim otrokom v roko.« — „*L' Ordine*“ v Ankoni piše: »Tudi mi odrasli se navdušujemo in se jokamo, — zakaj bi to tajili? — in blagoslovljamo ónega moža, ki zna tako dobro pisati za naše sinove, ki nam je podaril ne samó lépo, ampak tudi dobro knjigo.« — „*Napoli letteraria*“ piše med drugim v svojem članku: »Ne mislite, da »*Cuore*«, akoravno je knjiga za mladino, ne bode koristila tudi odraslim ljudem. Le berite, berite jo vsi in gotovo se naučite mnogo rečij. Roditelji se navadijo spoštovati in ljubiti učitelje, ki se tako trudijo in mučijo ž njih otroki; učitelji ljubiti šolarčke in imeti ž njimi potrpljenje, in mnogi roditelji se naučili izpolnovati dolžnost do otrok, — žal, tolikokrat zanemarjeno — privadijo se vedno in povšod nánje misliti, nadzorovati jih ter pomagati njim in pomagati — učiteljem.« —

Znani nemški pisatelj *Marko Landau* je spisal v „*Berliner Nationalzeitung*“ o tej knjig. izvrsten podlistek (dné 11. novembra l. 1886.), v katerem pravi med drugim: »Osemnajst tisoč eksemplarov prodanih v enem meseci, to se še ni zgodilo v Italiji. »Za mladino je najboljša stvar komaj dosti dobra« — pravi znan pregovor. Redkokrat se zgodi, da bi slaven pisatelj spisal kaj za otroke, in ako tudi kaj spiše, ne pogodi zmerom pravega. Kdor zna zanimati odrasle ljudi, mora šele iskati pravi način pripovedovanja za otroke. De Amicis, slavni pisatelj, spisal je knjigo, ki je interesantnejša, nego njegove novele in potopisne črtice, ki so tudi jako zanimive; on je znal ustvariti delo, ki ga ne bodo samó čitali naši otroci v sobici, ampak ki je tudi za nas tako poučno, da provzrokuje občudovanje in navdušenje. De Amicis je pridno opazoval otroke, obiskával je mnoge ljudske šole, bil je pri poučevanju in pri izpitih, in je mnogo občeval z učitelji. — Za nas inostrance ima knjiga tudi to prednost, da iz nje zvédamo mnoge stvari italijanskega življenja, nekatera posebna svojstva italijanskega značaja, katerih bi gotovo ne zvedeli niti iz romanov niti iz potopisnih črtic.« —

V znanem listu »*Die Volksschule*«, ki izhaja na Dunaji, piše profesor Katschischka: »*Cuore*« je knjiga, kakeršnih imamo le malo. Ker so si po omikanih deželah ljudje in tedaj tudi otroci več ali menj jednaki, ker pisatelj pozna do dna otroško srce, in ker so osebe v knjigi, — ako ne šteješ nekaterih idejalističnih, — prav iz živega življenja risane, najde čitatelj pri otrokih tam naslikanih podobe iz svojih mladih let.

Kdor je moral kakor pisatelj teh vrstic, brati o pregledovanji šolskih knjižnic toliko in toliko neslanih in slabih nemških knjig za mladino — ta mi gotovo pritrdi, da je većinoma teh knjig strahovito dolgočasna. Kakšen pa je *Cuore*! Vsaka povest je pravi demant in ako najdeš možá ali otroka, katerega ta knjiga ne gane, ali vsaj ne zanima, le reci mu: »Nimaš srca! —« —

Naj še omenim, da je učakala ta knjiga v dveh letih 50 izdav. Prva izdava je od dné 15. oktobra 1886, petdeseta do dné 15. majnika l. 1887. Preložena je že na osem jezikov: na nemški, angleški, francoski, španski, portugiški, poljski, hrvaški in madjarski jezik, in zdaj se prelaga tudi na slovenski.

Jos. Borghi.

Dodatek k Erjavčevemu životopisu. V 7. št. svojega lista smo priobčili životopis pokojnega profesorja Erjavca s prijazno prošnjo, da bi nam blagoizvolili tisti, ki vedó o njem kakšne nove podatke, priobčeni životopis popolniti ali v zmotnih stvaréh popraviti. Na to smo prejeli od gospoda vseučiliškega profesorja *Spiridiona Brusine* nastopno pismo:

»Veleštovani gospodine!

Veoma sam rado čitao životopis pokojnoga prijatelja Erjavca, što ste ga napisali i priobčili (»Zvon«), jer i ja moram sastaviti životopis E. po nalogu jugoslav. akademije, ali žalibog mogu govoriti samo za ono vrijeme, što smo skupa u Zagrebu bili, naime od 1868 do 1871.